

Til lovforslag nr. L 273. Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 25. juni 1993*)

Forslag

til

Lov om orlov

Kapitel 1

Formål og område

§ 1. Loven har til formål at tilgodese arbejdsmarkedspolitiske, uddannelsespolitiske og social- og familiepolitiske behov ved at skabe økonomisk grundlag for, at personer med tilknytning til arbejdsmarkedet kan opnå orlov til en række forskellige orlovsordninger, orlov til uddannelse, orlov til sabbat og orlov til børnepasning.

Kapitel 2

Orlov til uddannelse

§ 2. Personer over 25 år kan opnå orlov i op til 1 år til deltagelse i godkendte offentlige uddannelser. Det er en betingelse for at opnå orlov, at personen er medlem af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse ved orlovens start og bevarer medlemskab af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse i hele orlovsperioden, og at

- 1) beskæftigede dagpengeberettigede lønmodtagere har haft beskæftigelse i mindst 3 år inden for de sidste 5 år og aftaler orloven med arbejdsgiveren,
- 2) ledige er berettiget til ydelser efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. ved orlovens start,
- 3) selvstændige erhvervsdrivende ved orlovens start vil være berettiget til dagpenge ved ophør med arbejde i virksomheden, jf. § 57, stk. 3, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og har haft erhvervsarbejde i mindst 3 år inden for de sidste 5 år.

§ 3. Lange og mellemlange videregående uddannelser omfattes som hovedregel ikke af de uddannelser, der kan opnå orlov til efter § 2.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter efter forhandling med undervisningsministeren nærmere regler for, hvilke uddannelser der omfattes af § 2.

§ 4. Deltagelse i uddannelse skal dokumenteres.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler efter stk. 1.

§ 5. Orlov til uddannelse medregnes ikke i ydelsesperioden ved ledighed efter § 55 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

§ 6. Orlovsydelsen udgør for fuldtidsforsikrede et beløb svarende til arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Orlovsydelsen til fuldtidsforsikrede deltidsbeskæftigede udgør 1/37 af ydelsen efter stk. 1 for hver time, lønmodtageren de sidste 10 uger før orloven gennemsnitlig har arbejdet ugentlig for arbejdsgiveren.

Stk. 3. Orlovsydelsen til deltidsforsikrede udgør højeste dagpenge, jf. § 70 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 4. Ved orlov, der påbegyndes efter 1. april 1995, nedsættes ydelsen til 80 pct.

Stk. 5. Arbejdsministeren kan fastsætte bestemmelser om supplerende af orlovsydelsen til beskæftigede lønmodtagere, der gennemfører en uddannelse inden for erhvervsområder, hvor der er eller kan forventes mangel på arbejdskraft.

Kapitel 3

Orlov til sabbat

§ 7. Beskæftigede dagpengeberettigede lønmodtagere over 25 år, der er medlem af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse ved orlovens start og bevarer medlemskab af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse i hele orlovsperioden, kan opnå orlov i op til 1 år til sabbat. Det er en betingelse for at opnå orlov, at lønmodtageren har haft beskæftigelse i mindst 3 år inden for de sidste 5 år, og at orloven aftales med arbejdsgiveren.

§ 8. Orlovsydelsen udgør for fuldtidsforsikrede et beløb svarende til 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Orlovsydelsen til fuldtidsforsikrede deltidsbeskæftigede udgør 1/37 af ydelsen efter stk. 1 for hver time, lønmodtageren de sidste 10 uger før orloven gennemsnitlig har arbejdet ugentlig for arbejdsgiveren.

Stk. 3. Orlovsydelsen udgør for deltidsforsikrede 80 pct. af højeste dagpenge, jf. § 70 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

§ 9. Det er en forudsætning for, at der kan udbetales ydelse under sabbatorlov, at arbejdsgiveren forpligter sig til at ansætte en ledig i orlovsperioden med et tilsvarende antal timer som orlovspersonen.

Stk. 2. I hele orlovsperioden skal stillingen i tilfælde af ledighed straks genbesættes med en ledig. Sker dette ikke, skal arbejdsgiveren betale orlovsydelsen for den del af orlovsperioden, hvor der ikke er sikret genbesættelse.

Kapitel 4

Orlov til børnepasning

§ 10. Personer med børn i alderen 0-8 år kan opnå orlov til at passe egne børn i sammenhængende perioder af en varighed på mindst 13 uger og højst 52 uger.

Stk. 2. Det er en betingelse for at opnå orlov, at beskæftigede lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende ville være berettiget til dagpenge ved orlovens start i tilfælde af sygdom, fødsel og adoption, jf. lov om dagpenge ved sygdom og fødsel.

Stk. 3. Det er en betingelse, at ledige enten er berettiget til ydelse ved ledighed efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. eller modta-

ger kontanthjælp efter bistandsloven ved orlovens start.

Stk. 4. Er det barn, der giver orlovsmulighed, i alderen 0-2 år, kan der i orlovsperioden for dette barn ikke benyttes offentligt dagtilbud. Er det barn, der giver orlovsmuligheden, i alderen 3-8 år, kan der i orlovsperioden for dette barn højst benyttes halvdagsplads i offentligt dagtilbud.

§ 11. Beskæftigede lønmodtagere har ret til orlov fra arbejdet i en sammenhængende periode på mindst 13 uger og højst 26 uger.

Stk. 2. En lønmodtager, der ønsker at udnytte retten efter stk. 1, skal give meddelelse herom i rimelig tid og mindst med 4 ugers varsel.

Stk. 3. Hvis orlovens længde ikke er aftalt på forhånd, skal lønmodtageren i rimelig tid, dog med mindst 8 ugers varsel, give meddelelse til arbejdsgiveren om, at arbejdet genoptages. Lønmodtageren og arbejdsgiveren har mulighed for at aftale et tidligere tidspunkt for tilbagevenden til arbejdspladsen.

Stk. 4. En arbejdsgiver må ikke afskedige en lønmodtager, fordi denne har fremsat krav om udnyttelse af orlovsretten, udnytter orlovsretten eller har gjort brug af orlovsretten.

Stk. 5. Den tid, en lønmodtager har været fraværende i henhold til stk. 1, medregnes ved beregning af anciennitet i arbejdsforholdet. Bestemmelsen vedrører ikke pensionsforhold.

Stk. 6. Afskediges en lønmodtager i strid med stk. 4, skal arbejdsgiveren betale en godtgørelse. Det påhviler arbejdsgiveren at godtgøre, at afskedigelsen ikke er begrundet i forhold omfattet af stk. 4.

Stk. 7. Godtgørelsen efter stk. 6, der ikke kan overstige 26 ugers løn, fastsættes under hensyntagen til lønmodtagerens ansættelsestid og sagens omstændigheder i øvrigt.

§ 12. Beskæftigede lønmodtagere har ud over retten efter § 11 adgang til at aftale orlov med arbejdsgiveren til at passe egne børn i alderen 0-8 år i sammenhængende perioder på mindst 13 uger. Lønmodtageren har endvidere adgang til med arbejdsgiveren at aftale orlov for hele orlovsperioden.

Stk. 2. Orlovsadgangen efter stk. 1 og § 11, stk. 1, kan tilsammen højst udgøre 52 uger.

§ 13. Hver af forældrene har mulighed for at udnytte adgangen til orlov efter §§ 10, 11 og 12 for hvert af deres børn.

§ 14. Orlov til børnepasning medregnes ikke i ydelsesperioden efter § 55 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

§ 15. Orlovsydelsen udgør til fuldtidsforsikrede et beløb svarende til 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb, jf. § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 2. Orlovsydelsen til fuldtidsforsikrede deltidsbeskæftigede udgør 1/37 af ydelsen efter stk. 1 for hver time, lønmodtageren de sidste 10 uger før orloven gennemsnitlig ugentlig har arbejdet for arbejdsgiveren.

Stk. 3. Orlovsydelsen til deltidsforsikrede udgør 80 pct. af højeste dagpenge, jf. § 70 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 4. Orlovsydelsen til ikkeforsikrede fuldtidsbeskæftigede personer udgør et beløb svarende til 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste sats for fuldtidsforsikrede, jf. § 47 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 5. Orlovsydelsen til ikkeforsikrede deltidsbeskæftigede personer udgør et beløb svarende til 80 pct. af arbejdsløshedsdagpengenes højeste sats for deltidsforsikrede, jf. § 70 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 6. Orlovsydelse til kontanthjælpsmodtagere svarer til den kontanthjælp, som orlovspersonen er berettiget til.

Stk. 7. Socialministeren fastsætter efter forhandling med arbejdsministeren nærmere regler om orlovsydelse til kontanthjælpsmodtagere, herunder om afgrænsningen af personkredsen og beregningen af orlovsydelsen.

Stk. 8. Socialministeren fastsætter efter forhandling med arbejdsministeren endvidere nærmere regler om fradrag for arbejde og indtægter i orlovsydelsen for ikkeforsikrede.

Kapitel 5

Særlige adgangskrav

§ 16. I en overgangsperiode frem til udgangen af 1994 kan lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende opnå adgang til orlov, uanset at de ikke opfylder kravet om ret til dagpenge efter §§ 2 og 7.

Kapitel 6

Gentagen orlov

§ 17. Orlov til børnepasning begrænses ikke af udnyttelse af orlovsordninger efter kapitel 2 og 3.

Stk. 2. Ledige med ret til ydelser efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. kan højst anvende orlov til uddannelse i 2 år i forbindelse med den 7-årige ydelsesperiode efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 3. Beskæftigede lønmodtagere med adgang til orlov til uddannelse og orlov til sabbat kan højst anvende disse ordninger samlet i 1 år inden for en periode på 5 år.

Stk. 4. Selvstændige erhvervsdrivende kan højst opnå adgang til orlov til uddannelse i 1 år inden for en periode på 5 år.

Kapitel 7

Fælles bestemmelser

§ 18. Når beskæftigede lønmodtagere og arbejdsgivere indgår aftale om orlov, skal aftalen indeholde nærmere vilkår for tilbagevenden til arbejdspladsen.

§ 19. Orlovsydelsen udbetales til personen på orlov.

Stk. 2. For beskæftigede lønmodtagere kan orlovsydelsen udbetales til arbejdsgiveren i de tilfælde, hvor arbejdsgiveren udbetaler en løn, der overstiger orlovsydelsen.

Stk. 3. Der kan kun modtages orlovsydelse efter en af orlovsordningerne ad gangen.

Stk. 4. Modtages der statens uddannelsesstøtte, anden lignende offentlig ydelse til uddannelse, løn under sygdom eller barsel eller ydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, kan der ikke samtidig modtages orlovsydelse.

Stk. 5. Hvor der er ret til godtgørelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, kan der ikke oppebæres orlovsydelse.

Stk. 6. Modtages der orlovsydelse, kan der ikke samtidig modtages kontanthjælp.

Stk. 7. Der sker fradrag i orlovsydelsen efter reglerne i §§ 58, 59 og 73 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. For beskæftigede lønmodtagere har arbejdsgiveren dog adgang til at supplere orlovsydelsen med et aftalt beløb, uden at der sker fradrag i orlovsydelsen.

§ 20. Loven indskrænker ikke videregående orlovsret efter andre love og bestemmelser og efter overenskomster eller aftaler mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

§ 21. Arbejdsformidlingen administrerer orlovsordningerne og har pligt til at underrette

arbejdsløshedskasserne og kommunen om forhold af betydning for udbetaling af orlovsydelsen.

Stk. 2. Orlovsydelsen udbetales til medlemmer af en arbejdsløshedskasse af kassen. Personer, der modtager kontanthjælp, og ikkeforsikrede får ydelsen udbetalt af kommunen.

Stk. 3. Staten yder forskud eller refusion til udbetaling af orlovsydelse fra statsanerkendte arbejdsløshedskasser efter reglerne i §§ 79-82 i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Stk. 4. Arbejdsformidlingen kan yde arbejdsgiverne bistand i forbindelse med orlovsaftaler, ansættelse af ledige i orlovsstillinger samt bistand til virksomhedens uddannelsesplanlægning m.v.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler efter stk. 1, herunder regler om arbejdsløshedskassernes opgaver, lediges og selvstændige erhvervsdrivendes meddelelse til arbejdsformidlingen, arbejdsløshedskasserne

og kommunerne om afholdelse af orlov og meddelelse om indgåelse af orlovsaftaler.

Stk. 6. Arbejdsministeren fastsætter endvidere nærmere regler om beregning af orlovsydelsen efter §§ 6, 8 og 15.

Stk. 7. Arbejdsformidlingens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 8

Ikrafttræden m.v.

§ 22. Loven træder i kraft den 1. januar 1994.

Stk. 2. Loven revideres senest med udgangen af 1995. Aftaler om orlov til sabbat skal være godkendt af arbejdsformidlingen før 1. januar 1995 og kan ikke løbe længere end til udgangen af 1995.

Stk. 3. Der kan ikke etableres orlovsordninger om uddannelse og børnepasning, der løber længere end til udgangen af 1996.

GROVE

/ Helge Sander